

Debatt & meninger

Døden på Oslo (Økern) S

Leder James Stove Lorentzen (H) i byutviklingsutvalget i Oslo har forstått poenget: Fjellet av gigabygg som foreslås rundt Oslo S, er en grell konsekvens av manglende styring på byutviklingen i Oslo.

Forslag til høyhus fremlegges og diskuteres enkeltvis. Helheten er fraværende.

Trusselen som høyhusene utgjør. Eienomsutviklerne overgår hverandre med høyhusforslag rundt Oslo S. Vi tror at Lorentzen har lest Riksantikvarens innsigelse mot høyhus rundt Oslo S når han nå ber om at det dras i bremsen for videre planer for høyhus i byen.

Riksantikvarens bekymring for trusselen som høyhusene utgjør mot «lesingen» av nasjonale monumenter, må tas på alvor. Konsekvensene av den samlede høyhusutbyggingen må vurderes samlet, slik at bylandskapets identitet bevares.

Oslos nasjonale monumenter - Stortorget, Slottet, universitetet, domkirken og kunstinstitusjonene - er i kraft av sin høyde og plassering i landskapet representative for verdiene samfunnet vårt er bygget på: et samfunn med relativt små forskjeller.

Ikke minst er dette viktig: Gatene rundt høyhusene må være trivelige steder, ikke kun forblåste rom i skyggen av giganter.

Kappløpet om Økern. Mye av Oslos stadig økende boligunderskudd skal dekkes inn i det tidligere industriområdet Økern. Som for Oslo S er den manglende helhetstenkingen et savn. Utbyggerne kappes om maksimal tetthet og høyder på sine isolerte tomteflekker rundt knutepunktet Økern stasjon.

Kritikken har haglet mot de nye boligområdene i Oslo øst. Debatten har dreid seg rundt årsaken til lav kvalitet i offentlige rom, fellesarealer og arkitektur.

Erfaringene fra det som allerede er bygget på Løren og Ulven, innbyr ikke til tillit når høydene nå skal skrus betraktelig mer opp på boligbyggene rundt det nye Økern sentrum. Resultatet av fragmentert byutvikling er en lite tiltalende byform, dårlige bymessige sammenhenger og manglende helhetlig byutvikling.

Manglende verktøy for å se helheten. Utover en strategisk plan er det overordnede styringsverktøyet for Økern og Hovinbyen fra kommunens side såkalte veiledende planer for offentlig rom.

Disse veiledende planene er fulle av luf-

Kronikk
Siri Jæger Brudvik
Arkitekt MNAL og leder, Oslo arkitektforening

Fabian Campos
Sivilarkitekt MNAL og medlem, Oslo arkitektforenings debattkomite

I Oslo er behovet overmodent for bedre prosesser og større grad av felles planlegging

tige og gode intensjoner, men uten juridisk bindende virkning: Tanken er at de skal være fleksible og ikke låse prosessene. Konsekvensen er tautrekking om høyest mulig utnyttelse pr. tomt og langdryge, utmattende og ekstremt ressurskrevende runder med forhandlinger og debatter rundt de enkeltstående tomtene.

I Oslo er behovet overmodent for bedre prosesser og større grad av felles planlegging. Den manglende helhetsvisjonen er uholdbar som strategi for styring av en bærekraftig byutvikling.

Sammen om en visjon for Oslo. Et bærekraftig Oslo betyr å motvirke segregerte nabolag, fremme like muligheter og styrke stedsidentitet. Oslo bør være Europas fremste miljøby. Gode lysforhold og tilgang til gode utearealer må være en selvfølge. Gode og varierte boliger kan man også ønske seg!

For å nå disse målene må planmyndighetenes rolle styrkes. Rammene for byutviklingen må bli tydeligere. Ikke minst må det bedre dialog og prosesser til.

Initiativet for den fremtidige byutviklin-

gen må i større grad ligge hos det offentlige på bekostning av private utviklere. Både private utviklere og brukerne av byen er tjent med at offentlige planmyndigheter tilføres større ressurser, slik at helheten i byutviklingen ivaretas.

Vi tror at dersom innspill fra private aktører i Oslo hadde skjedd ut fra klart kommuniserte rammer, så kunne arkitektens kreative arbeid blitt ledet i en mye mer samfunnsnyttig retning.

Så: Hvordan får vi dette til å skje?

Grep for en bedre byutvikling. 1. Byens politikere må raskt sørge for at Oslo får på plass en byarkitekt som skal styrke dialogen mellom befolkningen og offentlige og private aktører i byutviklingsprosessene.

Byarkitektens rolle vil være å forvalte overordnede og politisk vedtatte strategier. Visjonene og verdiene som byen bygges etter, må kommuniseres på en oversiktlig, engasjerende og tydelig måte. Slik har folk flest en reell mulighet til å delta i debatten.

Byarkitekten bør ha en uavhengig rolle fra Plan- og bygningsetaten (PBE). Da kan

Informasjon
Aftenposten
Debattredaksjonen

Debattredaktør

Erik Tornes
 Adresse: Aftenposten, Debatt,
 Boks 1178, 0107 Oslo

Debatt

E-post: debatt@aftenposten.no
 Hovedinnlegg: 3000 tegn inkl.
 mellomrom. Legg ved portrettfoto.
 Kortinnlegg: 400-1500 tegn.

Kronikker / debattinnlegg på nett

aftenposten.no/meninger
 Aftenposten returnerer ikke artikler
 som blir sendt på papir.

Kronikk

E-post: kronikk@aftenposten.no
 Kronikk: Maks. 6000 tegn
 inkl. mellomrom.
 Legg ved portrettfoto.

➤ **Helhetlig byutvikling?** Slik ser et sammenstilt Økern-område ut med nesten halvparten av de 19 ulike detaljreguleringer sammenstilt i hvite volumer. Løren i grått i bakgrunnen. Illustrasjon fra saksinnsyn hos Plan- og bygningssetaten.

hen være en konstruktiv kritiker og bidra til bedre prosesser og samarbeid mellom aktører ved tidlig involvering og avklaring av rammer. I Bergen og Trondheim fungerer byarkitekten som en slik figur.

2. Politikerne må gi PBE i oppdrag å utarbeide tydelige rammer med forpliktende overordnede planer som verktøy for å ivareta romlige sammenhenger på tvers av de enkelte grunneiernes tomter.

Vi trenger tydeligere planer for høyder og tetthet og bevaring av bygg og natur. Oslo trenger mer bruk av felles planleggingsprosesser for å lykkes med å lage gode helheter, ikke kun diskusjon om enkeltprosjekter!

Mangel på bakkekontakt. Det er noe science fiction-aktig over alle planene for bygg med grensesprengende høyder som ligger illustrert på tegnebrettene rundt i noen av Oslos arkitektkontorer, og som vi ser illustrert i Aftenpostens debattartikler.

Men god byutvikling er ikke rakettforskning. God byutvikling kan og bør med fordel skje i samspill mellom offentlige og private slik den gjør i dag. Man bør likevel ha klart for seg at det er en vesentlig forskjell mellom eiendomsutvikling og byutvikling - og at den manglende helheten vi ser nå, kan ende i en langt mindre fungerende fremtid enn vi ønsker oss for byen vi er så glad i.

Området rundt Oslo S er et knutepunkt for hele landet. For lille Norge er det fascinerende storbyurbant og samtidig sosialt hardt belastet. Forfatteren Ingvar Ambjørnsens skjellsettende ungdomsroman fra 1988 settes opp som teaterstykke på Økersenteret med urpremiere 9. mars. Om noen år vil Økern være ett av flere viktige knutepunkter i Oslo. Dystopisk byutvikling kan inspirere til god kunst, men kan ikke være strategi for morgendagens Oslo!

Kort sagt

Samtykkelov

Kjære Aftenposten, vi forventer mer

3. mars bruker Aftenposten sin lederartikkel til å slå inn en åpen dør og konstatere at voldtekt er vanskelig å bevise, og at en samtykkelov ikke vil endre dette.

En samtykkelov vil ikke løse problemet med å bevise voldtekt, men den vil kunne bøte på en snever ordlyd i dagens straffelov, som ikke tar innover seg det komplekse og psykologiske ved en voldtekt.

En svensk studie viser at 70 prosent av kvinnene som tok kontakt med overgrepsmottak etter voldtekt, oppga å være paralysert under overgrepet. En samtykkelov vil også kunne endre den diskrimineringen mange kvinner blir utsatt for i møte med rettssystemet, når de blir spurt om rus, antall seksualpartnere og bekledning. For ingen av delene har noe som helst med samtykke å gjøre.

Å bevise voldtekt vil alltid være vanskelig, men en viktig start er at loven inkluderer alle former for voldtekt, slik at nordmenn vet hvor grensen går. I tillegg må politiet få ressurser og penger til faktisk å kunne prioritere disse sakene.

Kjære Aftenposten, vi forventer mer enn at dere underminerer behovet for en samtykkelov ved å blande inn forhold som loven uansett alene ikke vil kunne få bukt med.

Christina Fraas, Sofie Frøysaa, Madeleine Schultz, Inger Helene Mosland, Frida Marie Brynildsen Grande og Natalina Heia,
 kampanjen @1000 historier

Bolig

Boligdrømmen føles langt unna for mange unge

Vi forstår utrolig godt at det er vanskelig å komme inn på boligmarkedet, slik Alice-Rose Kolstad setter ord på i sitt innlegg om Ung-milliarden. Boligdrømmen føles langt unna, og i dag er foreldrenes økonomi i stor grad bærebjelken for unges boligdrøm. Dette vil DNB endre.

Nesten halvparten av unge trenger foreldrenes hjelp for å komme inn på boligmarkedet. Vi ser at mange unge kan og vil kjøpe egen bolig, men de får det ikke til på egen hånd. Derfor er Ung-milliarden viktig.

Mange av dem som tar kontakt, har inntekt til å betjene lånet, men betaler i dag store månedlige leieinntekter til andre og får ikke spart opp til egenkapital. Vi bruker handlingsrommet vi har i lovverket, slik kan vi tilby lån til unge som har råd til å betale lånet. Selv om de ikke har nok egenkapital.

Ung-milliarden kan gjøre at du ikke trenger hjelp fra foreldrene dine for å komme inn på boligmarkedet, eller at du må spare til du er i 40-årene. Det er mange veier til boligdrømmen for unge. Vi hjelper deg dit med råd tilpasset akkurat deg.

Ingjerd Blekeli Spiten,
 konserndirektør personmarked
 DNB

Kommuneøkonomi

Har finansbyråden lest rapporten?

Finansbyråd Einar Wilhelmsen (MDG) skriver at jeg har misforstått kritikken av min rapport om sløsing i Oslo kommune. Jeg «glemmer å si at Oslo scorer svært høyt på kvalitet» på Agenda Kaupangs (AK) indeks, at jeg ikke bruker denne riktig, og at jeg ikke kan bruke enkelt-eksempler. Dette er feil. I rapporten skrev jeg at Oslo ligger helt på topp innen kvalitet.

Jeg skrev at også at AK korrigerer kommunenes utgifter etter samme metode som staten. Da kommer Oslo dårligst ut av de store kommunene. Men jeg la til at dette «ikke nødvendigvis betyr at Oslo kommune sløser (...), men at det kan gi en indikasjon på at kommunen har et forbedringspotensial».

AK fant at kommuner med lave kostnader har god kvalitet. Ikke motsatt.

Om bruk av enkelt-eksempler skrev jeg at «metoden er ikke perfekt», men at det kan gi «innsikt i hvordan administrasjonen og politisk ledelse reagerer og styrer».

De mange enkelt-eksemplene viser at Oslo kommune har et stort forbedringspotensial.

Finansbyrådets reaksjon på min rapport tyder på det samme. Har han overhodet lest den?

Mats A. Kirkebirkeland
 Rådgiver, Civita

Les flere
 debattinnlegg
 på ap.no